

ДІЯЛЬНІСТЬ НЕЗАРЕЄСТРОВАНА

e-book

wupzielonagora.praca.gov.pl

ПРАВОВИЙ СТАТУС січень 2024

Е-ВООК РОЗРОБЛЕНО ВОЄВУДСЬКИМ ЦЕНТРОМ
ЗАЙНЯТОСТІ В ЗЕЛЕНІЙ ГУРІ

ПІДГОТОВКА ЗМІСТУ:
Центр Інформації та Планування
Професійної Кар'єри в Зеленій Гурі

ПЕРЕКЛАД:
Колектив у справах іноземців

Переклад e-book в рамках проекту "Твоя доля в Твоїх руках-соціальна та профільна підтримка іноземців" реалізований Воєвудським Центром Зайнятості в Зеленій Гурі в рамках Програми Європейські фонди для Любуського 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

*у даному буклеті ви знайдете всю необхідну інформацію,
з якою потрібно ознайомитися перед відкриттям незареєстрованої діяльності.*

Зміст:

1. Що таке діяльність незареєстрована	3
2. Правові умовності в незареєстрованій діяльності.....	3
3. Обмеження доходу в незареєстрованій діяльності	3
4. Обов'язки, пов'язані з незареєстрованою діяльністю	3
5. Рахунки-фактури та рахунки і незареєстрована діяльність	5
6. Фіскальна каса в незареєстрованій діяльності	5
7. Податок на дохід в незареєстрованій діяльності	6
8. Незареєстрована діяльність і внески ZUS	6
9. Незареєстрована діяльність і VAT.....	7
10. Незареєстрована діяльність і права споживачів	8
11. Як розвивати незареєстровану діяльність.....	8
12. Переваги та недоліки в незареєстрованій діяльності	8
13. Підсумок	9

1. ЩО ТАКЕ ДІЯЛЬНІСТЬ НЕЗАРЕЄСТРОВАНА?

Простіше кажучи, діяльність незареєстрована – це так званий «тестовий бізнес», який дозволяє спробувати, що таке ведення діяльності в невеликих масштабах. Це можливість надавати свої послуги або продавати товари без реєстрації компанії в Центральному Реєстрі Підприємницької Діяльності CEiDG.

2. ПРАВОВІ УМОВНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ НЕЗАРЕЄСТРОВАНІЙ

Хто може займатися незареєстрованою діяльністю?

Займатися незареєстрованою діяльністю можуть лише **фізичні особи**, у тому числі **неповнолітні**. Останні, однак, не можуть самостійно укласти договори з підрядниками або брати на себе зобов'язання. Для цього потрібна згода законного представника. З іншого боку, неповнолітні можуть самостійно розпоряджатися доходами від незареєстрованої діяльності.

Коли не можна займатися незареєстрованою діяльністю?

- Якщо протягом останніх 60 місяців займалися підприємницькою діяльністю,
- Якщо для ведення нашої діяльності необхідні спеціальні дозволи або ліцензія.

3. ОБМЕЖЕННЯ ДОХОДУ В НЕЗАРЕЄСТРОВАНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Дохід не може перевищувати 75% від мінімальної заробітної плати. Мінімальна заробітна плата у 2024 році в першому півріччі становить 4242 злотих бруто, тому ліміт доходу для незареєстрованої діяльності становить **3181,50 зл.** З іншого боку, у другому півріччі вона становитиме 4300 злотих, тому ліміт доходу для незареєстрованої діяльності становитиме **3225 зл.**

4. ОБОВ'ЯЗКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З НЕЗАРЕЄСТРОВАНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Особа, яка займається незареєстрованою діяльністю, перш за все, зобов'язана вести спрощений облік продажів, який містить загальну суму доходу. Такий облік можна вести навіть у звичайному зошиті і тому можна легко перевірити, чи не було перевищено поріг у 75% від мінімальної заробітної плати.

Приклад таблиці, що показує продаж продуктів або послуг

місяць: березень 2024							
Lp.	Назва послуги/ проданого продукту	Ціна	Кількість	Сума	Дата продажу послуги/ товару	N рахунку- фактури/ рахунку	Зауваження
1.							
2.							
3.							
		сума:					

Особа, яка займається незареєстрованою діяльністю, не отримує номер REGON. Як правило, вона також не зобов'язана отримувати номер NIP, однак можна добровільно подати заявку про присвоєння NIP за допомогою формуляра NIP-7.

ВАЖЛИВО!

У деяких випадках (наприклад щодо осіб, які є платниками податку VAT або використовують касові апарати – більше про це у буклеті), окремими нормативними актами може бути передбачено необхідність отримання номеру NIP. Дані акти можуть накладати додаткові зобов'язання, які не залежать від розміру доходу та які необхідно виконувати в певних галузях, навіть у випадку ведення незареєстрованої діяльності.

ПРИКЛАД

Особа, які здійснюють незареєстровану діяльність:

- зобов'язані мати фіскальний касовий апарат, у разі здійснення діяльності, яка за своїм предметом не підпадає під звільнення від обов'язку ведення обліку,
- зобов'язані дотримуватися відповідних санітарних норм у разі продажу харчових продуктів,

обов'язок реєструвати операції за допомогою касового апарату, незалежно від суми отриманого доходу, поширюється, наприклад, на послуги: перукарів, косметологів, автомеханіків, транспортні послуги, послуги, пов'язані з харчуванням (наприклад, кейтеринг), культурно-розважальні послуги. Детально зазначено в §4 Розпорядження Міністра Розвитку і Фінансів Про звільнення від обов'язку ведення обліку з використанням касових апаратів.

5. РАХУНОК-ФАКТУРА ТА РАХУНОК І НЕЗАРЕЄСТРОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Особа, яка займається незареєстрованою діяльністю, в принципі звільнена від обов'язку виписувати рахунок-фактуру. Необхідно це зробити лише в тому випадку, якщо вимога про виставлення рахунку-фактури подається протягом трьох місяців з дня закінчення місяця, в якому були надані товари або послуги, отримана повна або часткова оплата за них. Однак, навіть у цьому випадку це може бути спрощений рахунок-фактура, який містить лише:

- дату виставлення,
- порядковий номер,
- імена особи, яка підлягає оподаткуванню та особи, яка купує товари та послуги, а також їхні адреси,
- назву (тип) товару або послуги,
- обсяг та кількість поставлених товарів або обсяг наданих послуг,
- ціна за одиницю товару або послуги,
- загальна сума.

На вимогу іншої сторони угоди, особа, яка займається незареєстрованою діяльністю зобов'язана виставити рахунок-фактуру, якщо така вимога висунута до закінчення трьох місяців з дати поставки товару або надання послуги.

НАПРИКЛАД

8 грудня 2018 року Томаш Новак, який займався діяльністю незареєстрованою, продав кухонне обладнання Ані Ковалик на суму 150 зл.. 20 грудня Ана Ковалик попросила продавця виписати рахунок-фактуру. Пан Томаш повинен виконати це прохання, але йому достатньо виписати спрощений рахунок-фактуру.

6. ФІСКАЛЬНА КАСА В НЕЗАРЕЄСТРОВАНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

За загальним правилом, незареєстрований вид діяльності звільняється від необхідності реєструвати витрати за допомогою касового апарату. Однак, певні сфери не підпадають під це виключення, і тоді є обов'язком мати фіскальний касовий апарат незалежно від обсягів отриманого доходу. До таких сфер належать:

- Перукарські, косметичні та косметологічні послуги,
- Транспортні перевезення пов'язані з автосервісом,
- Послуги пов'язані з харчуванням (наприклад кейтеринг),
- Культурно-розважальні,

Та інші, детально зазначені в в §4 Розпорядження Міністра Розвитку і Фінансів Про звільнення від обов'язку ведення обліку з використанням касових апаратів (повний перелік сфер у додатку №1 до цього інформаційного буклету).

7. ПОДАТОК НА ДОХІД В НЕЗАРЕЄСТРОВАНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Ведення так званої незареєстрованої діяльності не звільняє від сплати прибуткового податку з доходів, оскільки доходи від такої діяльності не є неоподаткованими. Однак, оскільки незареєстрована діяльність не є господарською діяльністю, особа, яка її здійснює, не сплачує періодичні (щомісячні або щоквартальні) грошові внески з податку на прибуток.

Доходи, отримані від незареєстрованої діяльності та витрати, що підлягають вирахуванню, платник податків відображає в річній декларації PIT-36 в частині E ДОХОДИ/ВТРАТИ З ДЖЕРЕЛ ПРИБУТКУ (в частині для платника податків або чоловіка/дружини відповідно – залежно від того, хто фігурує в річній декларації), рядок 9: «Незареєстрована діяльність, як визначено в статті 20 (16a) Закону»

ВАЖЛИВО!

Витрати на отримання доходу, пов'язані з веденням незареєстрованої діяльності (наприклад, придбання сировини для виробництва реалізованої продукції, придбання інструментів для надання послуг), повинні бути належним чином задокументовані та збережені для доказових цілей, пов'язаних з визначенням доходу.

Сума доходу, тобто різниця між отриманими доходами та понесеними витратами, має важливе значення для визначення податку на доходи для фізичних осіб

8. НЕЗАРЕЄСТРОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ВНЕСКИ ZUS

Особа, яка не здійснює незареєстровану діяльність, не підлягає обов'язковому соціальному та медичному страхуванню для несільськогосподарської діяльності, тобто необхідності сплачувати одноразові внески до Закладу соціального страхування (ZUS).

«Конституція Бізнесу» не внесла жодних змін до правил страхування щодо осіб, які не здійснюють господарську діяльність (незареєстрована діяльність не визнається такою).

ВАЖЛИВО!

Відповідно до загальних принципів, виконання робіт за договором доручення чи іншим договором про надання послуг, до якого відповідно до цивільного Кодексу застосовуються положення про доручення, може становити самостійний та окремий об'єкт страхування.

ПРИКЛАД

Марта Зелінська, здійснюючи незареєстровану діяльність, продає статуетки та прикраси ручної роботи. Оскільки пані Марта не надає роботу і не підлягає страхуванню несільськогосподарської діяльності – вона не зобов'язана сплачувати внески на соціальне або медичне страхування у зв'язку зі своєю діяльністю.

Павло Шелонг в рамках своєї незареєстрованої діяльності час від часу прибирає складські приміщення компанії ABC sp. z o.o. Оскільки його діяльність полягає в наданні послуг, вона підлягає оподаткуванню відповідно до загальних правил, тобто так само, як і у випадку інших осіб, які не ведуть господарської діяльності, але виконують роботу в розумінні Закону про систему соціального страхування.

Детальну інформацію про те, як оформити страхування в якості підрядника, можна отримати в Установі Соціального Страхування.

9. НЕЗАРЕЄСТРОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ І VAT

Особа, яка здійснює незареєстровану діяльність, в принципі, звільняється від сплати VAT відповідно до ст. 113 (1) або (9) Закону про податок на додану вартість.

ВАЖЛИВО!

Це не стосується певних видів діяльності, для яких статус платника VAT не залежить від вартості продажів. Особи, які здійснюють такі види діяльності залишаються платниками VAT з усіма наслідками, що з цього випливають (наприклад, обов'язок отримати NIP і вести реєстр продажів і покупок)

ПРИКЛАД

Відповідно до ст.113(13) Закону про податок від товарів та послуг, VAT стягується, незалежно від вартості продажу, з юридичних та консультаційних послуг, а також з постачання виробів з дорогоцінних металів, товарів, що підлягають акцизному збору, транспортних засобів або будівель

10. НЕЗАРЕЄСТРОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ПРАВА СПОЖИВАЧІВ

Неzareєстрована діяльність дозволяє зробити перші кроки в бізнесі або займатися тимчасовим підробітком в рамках малого бізнесу, **не обтяжена надмірними формальностями, витратами та адміністративними зобов'язаннями**, тобто, по відношенню до державних установ та органів влади. Однак, запровадження адміністративних та фіскальних спрощень не повинно асоціюватися з погіршенням положення споживачів, тим більше, що більшість нормативних актів у сфері захисту прав споживачів є результатом впровадження положень директив ЄС у польську правову систему.

ПРИКЛАД

12 листопада 2018 р. Йоанна Новак, яка займається незареєстрованою діяльністю, продала через інтернет скульптуру ручної роботи покупцеві Марії Ковальській.

Пані Йоанна зобов'язана повідомити покупця про те, що вона може відмовитися від договору протягом 14 днів. Пані Марія також може відмовитися від договору протягом цього ж строку без пояснення

11. ЯК РОЗВИВАТИ НЕЗАРЕЄСТРОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Неzareєстрована діяльність є законодавчо врегульованою формою продажу послуг або товарів. Тому рекламування будь-якої незареєстрованої діяльності можливе в тій самій мірі, що й у випадку з підприємницькою діяльністю. Таким чином, ми можемо використовувати будь-які інструменти для реклами наших послуг/продуктів, такі як веб-сайт, реклама в соціальних мережах, листівки.

12. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ В НЕЗАРЕЄСТРОВАНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Підсумовуючи, можна сказати, що незареєстрована діяльність має багато переваг, серед яких відсутність необхідності:

- повідомлення до CEIDG, податкової інспекції чи Головного статистичного управління
- сплата періодичних платежів з податку на прибуток,
- ведення бухгалтерії (особа, яка займається незареєстрованою діяльністю веде спрощений облік продажів),

- сплатення внесків ZUS та подання декларації ZUS.

Однак, важливо відзначити недоліки, які має незареєстрована діяльність:

- ліміт на дохід, отриманий в даному місяці,
- відсутність можливості здійснювати діяльність цивільного партнерства в рамках незареєстрованої діяльності,
- неможливість здійснювати діяльність, яка потребує спеціальних дозволів та ліцензій,
- відсутність можливості розвивати сферу діяльності через ліміт доходу.

13. ПІДСУМОК

Займаючись незареєстрованою діяльністю:

НЕ ПОВИНЕН	ПОВИНЕН
Подавати заяву на реєстрацію до CEiDG	Вести спрощений облік продажів, тобто записувати суму виручки, отриману в певний день
Отримувати номер NIP і REGON (примітка: див. пункт)	Рахувати доходи від незареєстрованої діяльності (після вирахування витрат) у річній декларації PIT-36, відповідно до податкової шкали
Сплачувати внески на обов'язкове соціальне страхування та охорону здоров'я для несільськогосподарської діяльності	На вимогу іншої сторони виставити рахунок або рахунок-фактуру, або, як альтернатива, спрощений рахунок-фактуру
Сплачувати авансові платежі на PIT або розраховувати його щомісяця чи щокварталу	Поважати права споживачів у відносинах зі своїми клієнтами
Сплачувати податок VAT – поширюється структурне звільнення (увага! дивись пкт. 9 буклету)	
Вести складну звітність	

Додаток № 1 до інформаційного буклету «Незареєстрована діяльність»

Види діяльності, які не звільняються від сплати податку VAT в рамках незареєстрованої діяльності (відповідно до арт 113, абз.13 Закону про податок на додану вартість).

Арт. 113. [структурні звільнення]

абз. 13.

Звільнення, які зазначені в абз. 1 і 9, не застосовуються до осіб, які підлягають оподаткуванню:

1) виконуючих перевезення:

a) товарів, перелічених в додатку № 12 до Закону,

b) товари, що підлягають оподаткуванню акцизним збором, у розумінні положень про акцизний збір, за винятком:

– електроенергії (CN 2716 00 00),

– тютюнових виробів,

– легкові автомобілі, крім зазначених у пункті (д), класифіковані платником податку на прибуток відповідно до законодавства про податок на прибуток як основні засоби, що амортизуються ,

c) будинки, будівлі або їх частини, у випадках, про які мова в арт. 43 абз. 1 пкт. 10 літ. a і b,

d)будівельні майданчики,

e) нові види транспорту,

f) наступних товарів, у зв'язку з укладенням договору за організованою сферою дистанційного укладення договорів, без одночасної фізичної присутності сторін, з виключеним використанням одного або декількох засобів дистанційного зв'язку до моменту укладення договору включно:

– косметичних та туалетних засобів (PKWiU 20.42.1),

- комп'ютерів, електронних та оптичних виробів (PKWiU 26),
- електрообладнання (PKWiU 27),
- машини та обладнання, не внесені до інших категорій (PKWiU 28),
- g) оптова та роздрібна торгівля запчастинами та аксесуарами для:

- транспортні засоби крім мотоциклів (PKWiU 45.3),
- мотоцикли (PKWiU ex 45.4);

2) надаючих послуги:

a) юридичні

b) у сфері консультування, за винятком сільськогосподарського консультування, пов'язаного з вирощуванням та розведенням рослинництва та тваринництва, а також пов'язаних зі складанням плану управління модернізації фермерського господарства

c) ювелірні вироби,

d) стягнення заборгованості, в том у числі факторинг;

3) підприємства - нерезиденти